

FAKULTNÍ NEMOCNICE HRADEC KRÁLOVÉ
KLINIKA ONKOLOGIE A RADIOTERAPIE
SOKOLSKÁ 581, 500 05, HRADEC KRÁLOVÉ, IČO: 00179906

RADIOTERAPIE PÁNVE / BŘICHA INFORMACE PRO PACIENTY

Vážená pacientko, vážený paciente. V následujících týdnech podstoupíte na Klinice onkologie a radioterapie FN Hradec Králové léčebné ozáření pánve/břicha. Cílem této léčby je snížit riziko návratu či zhoršení nádorového onemocnění. Tato forma protinádorové léčby se nicméně neobejde zcela bez rizika nežádoucích účinků. Nežádoucí účinky bývají dočasné a nemusí se objevit vždy a u všech nemocných. Lze jim velkou měrou předcházet dodržováním režimových opatření. Pokud se reakce na ozáření objeví, existují možnosti, jak je zmírňovat. Následující informace a pokyny Vám mohou posloužit jako průvodce Vaší léčbou.

Co dělat před ozářením

Na ozařování chodte vždy s vyprázdněným konečníkem, zabrání se tak jeho nežádoucímu ozáření. Pravidelnou stravou lze dosáhnout pravidelného vyprazdňování. Pokud máte problém s pravidelným vyprazdňováním, použijte v den ozařování ráno po probuzení glycerinový čípek.

Močový měchýř by měl být před ozářením částečně naplněn, čehož dosáhnete nejlépe vymočením se 30–45 minut před ozářením a následným vypitím 500 ml tekutiny, než půjdete na ozáření.

Prevence vzniku akutních reakcí na kůži

Akutní reakce 1. stupně

Objevují se jen občas, po několika dnech až týdnech ozařování – zčervenání, svědění, pálení

- › noste volné, prodyšné a bavlněné oblečení (nepoužívejte syntetické textilie),
- › zabraňte nadměrnému pocení, ozařovanou pokožku co nejčastěji větrejte,
- › ozařované místo 2× denně zlehka oplachujte vlažnou vodou,
- › na ozařovanou kůži neaplikujte parfémy, dráždivé roztoky, vysušující mýdla, pudry,
- › zcela nevhodné jsou horké koupele, koupání se proto zcela vyvarujte,
- › kůži zbytečně nevystavujte slunečnímu záření, případně chraňte oděvem,
- › snažte se zabraňovat úrazům pokožky, kůži neškrábejte,
- › při vzniklé reakci pokožku mírně promašťujte nedráždivým krémem či mastí (Panthenol, Calcium panthotenicum, Cavilon spray – před ozářením, Cavilon krém – po ozáření)
- › pokožku však nepromašťujte alespoň 2 hodiny před a nejméně 2 hodiny po ozařování.

Akutní reakce 2. stupně

Objevují se vzácně ke konci radioterapie, obvykle v místech se zvýšeným pocením a zapárkou (kožní záhyby, třísla, genitál, mezi hýžděmi) ve formě mokvání či mokvajících puchýřů

- › dodržujte všechna výše uvedená opatření
- › na mokvající ložiska aplikujte obklady či oplachy (Aqvitox-D, DebriEcaSan)
- › v případě horkosti kůži šetrně ledujte, nebo použijte chladící gel
- › v případě větších mokvajících reakcí prosíme vyhledejte konzultaci specialistkou na hojení ran ([tel.: 702 225 538](tel:702225538), 7:00–15:30), navštivte ambulanci pro ozařované pacienty, nebo vyžádejte vyšetření sloužícím lékařem ozařoven
- › zvýšená citlivost, opálení a suchost pokožky s olupováním přetrvává obvykle ještě několik týdnů až měsíců po ukončení ozařování – suchou pokožku vícekrát denně ošetřete obkladem (Aqvitox-D) a následně promastěte.

Prevence vzniku akutních reakcí v gastrointestinálním traktu

Akutní reakce se nejčastěji objevují ve formě nevolnosti, nadýmání, zvracení, nebo průjmu

- › dodržujte pravidelnost stavu: jezte každé 4 hodiny, menší porce,
- › strava by měla být lehká, dobře stravitelná,
- › omezte příliš horká nebo studená jídla i nápoje,
- › dbejte o dostatečný přísun bílkovin, vitamínů a minerálů,
- › nejezte více než 4 kusy ovoce či zeleniny za den, případně nahrazujte džusy,
- › hlídejte si hmotnost, ideální je udržovat stabilní hmotnost po dobu celé léčby,
- › vyhýbejte se tučným jídlům (sádlo, oleje, paštiky, salámy, tučné maso, apod.),
- › stravu upravujte vařením nebo dušením (vyhýbejte se smažení, pečení, grilování)
- › dodržujte pravidelný pitný režim, vyhýbejte se slazeným perlivým nápojům,
- › nepoužívejte léky bez předešlé konzultace s lékařem,
- › vyhýbejte se nadýmavým potravinám, jako jsou luštěniny, čerstvé pečivo, zelí,
- › dbejte o dostatečnou konzumaci základních potravin, jako jsou mléčné výrobky, drůbeží maso, ryby, ovoce a zelenina, cereálie, vejce, brambory, rýže a těstoviny.

Co dělat při nechutenství?

- › jezte pomalu, po jídle odpočívajte, jídlo nehltejte, jezte častěji a menší porce,
- › jezte jen tehdy, kdy je nechutenství mírnější,
- › vyvarujte se pití během jídla, tekutiny zvyšují pocit plnosti,
- › přiměřená fyzická aktivita může vyvolat chuť na jídlo,
- › vytvořte si během jídla příjemnou atmosféru.

Co dělat při zvracení?

- › zhluboka dýchejte, uleví se Vám,
- › při zvracení přerušete příjem potravy; opět zahajte, až dostanete zvracení pod kontrolu,
- › vhodné potraviny při zvracení jsou méně aromatické ovoce (kousky melounu, jahod), jogurtové nápoje nebo dětské piškoty, pijte hořké čaje,
- › po poradě s lékařem Vám mohou být předepsány léky proti zvracení.

Co dělat při průjmech?

- › omezte mléčné nápoje a tučná jídla,
- › jezte vařenou zeleninu (syrová zelenina není dobře stravitelná), vhodné jsou vývary (např. kuřecí nebo hovězí), vařené brambory, ovocné šťávy, rýže, těstoviny, banány,
- › zahajte pravidelnou konzumaci potravin, které absorbují vodu – např. piškoty, suchary,
- › po poradě s lékařem Vám mohou být předepsány léky proti průjmu.

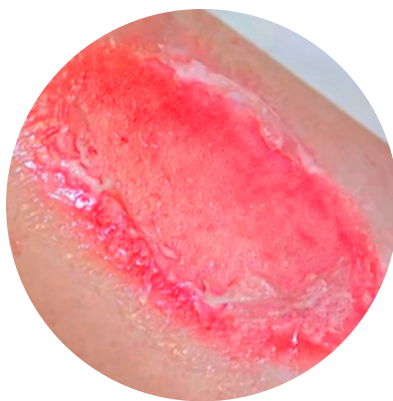
Prevence vzniku akutních reakcí v urogenitálním traktu

Akutní reakce se nejčastěji objevují ve formě častějšího močení, či pálení/řezání při močení

- › vyvarujte se prochlazení, noste teplé oblečení a spodní prádlo,
- › udržujte dostatečný příjem tekutin,
- › popíjejte urologický čaj, brusinkové šťávy, ad.,
- › po poradě s lékařem a vyšetření moči Vám mohou být předepsána močová antiseptika.

Erytém (zarudnutí) kůže

Vlhká deskvamace